

Panium - Nambari Moja

Sura ya Kumi na Moja

Jeff Pippenger

2025-02-25

Kwa muda sasa tumekuwa tukiweka mkazo kwenye historia iliyofichika ya Danieli 11:40, na katika wiki za hivi karibuni, Bwana ametuelekeza kuizingatia aya ya 27:

Na mioyo ya wafalme hawa wawili itakuwa ya kutenda hila, nao watasema uongo wakiwa mezani pamoja; lakini haitafanikiwa; kwa maana mwisho utakuwa wakati uliowekwa. Danieli 11:27.

Hapo awali, sikuwa na uhakika kuhusu maelezo—lini, wapi, na nani aliyeketi kwenye meza ile, wakiambiana uongo—lakini maswali haya sasa yanapitiwa upya. Katika Sabato chache zilizopita, nilifanya makosa kadhaa nilipokuwa nikipitia mistari hii. Hata hivyo, kupitia kile ninachoamini kuwa mwongozo wa kiMungu, miungano iliyowakilishwa katika mistari ya 13–15, iliyoashiriwa na Kaisarea Filipi, ilianza kufunuka. Ingawa vipengele vingine bado vinahitaji kuboreshwa, ninaamini Bwana ameuondoa mkono wake kutoka kwenye mistari hii ili kufunua maana yake.

Ufahamu huu ulibainika wazi mara moja baada ya mkutano wa Zoom wa Sabato iliyopita. Wiki moja kabla, niliguswa na mwingiliano tata wa historia mbalimbali katika mistari 10-15. Niliandika na kutuma ujumbe mfupi wa maandishi kwa watu wachache nikieleza muhtasari wa mawazo yangu na nikaomba kuyashiriki Ijumaa jioni. Nilikuwa nikijaribu kupanga masuala yaliyomo katika mistari ya 10-15, nikiwa na hakika kwamba kulikuwa na jambo lenye uzito wa kina. Lipo, lakini halikuwa lile nililopendekeza mwanzoni. Licha ya kujikwaa kwangu katika kipindi cha wiki moja na nusu iliyopita nilipokuwa nikishughulika na kifungu hiki, natambua uangalizi wa Mungu ninaoujua. Bwana alikuwa akifungua muhuri wa ukweli maalum, muhimu sana. Mara kipengele cha kibinadamu kinapofichuliwa kikamilifu na kuwekwa pembeni, ule ukweli, uliofunguliwa na Simba wa kabila la Yuda, unajidhihirisha kuwa wa kina zaidi kuliko nilivyokuwa nimeuelewa.

Aya ya tano hadi ya tisa

Putin, kama mfalme wa kusini, anaakisi Ptolemy, ambaye atashinda katika vita vya Ukraina, akitimiza aya ya 11. Kihistoria, ushindi wa Ptolemy IV Philopator katika Vita vya Raphia ulitimiza aya hii, ukiashiria mapema mafanikio yanayokaribia ya Putin. Aya za 5-9 zinaweka muhtasari wa historia inayoashiria mapema utawala wa miaka 1,260 wa upapa (538-1798) kwa undani makini. Maelezo haya yamechunguzwa mara kwa mara hapo awali, hivyo hapa nitaangazia alama moja ya kinabii iliyotimizwa katika aya za 5-9 na ikaakisiwa katika kipindi cha 538 hadi 1798.

Kipindi hiki kilianza kwa mkataba kati ya ufalme wa Ptolemaiki wa kusini na ufalme wa Seleukidi wa kaskazini, uliotelewa muhuri wakati mfalme wa kusini alipomwoza binti yake kwa mfalme wa kaskazini. Muungano huu ulianzisha kipindi cha miaka saba kilichoishia wakati mfalme wa kusini alivamia kaskazini, akamchukua mfalme wa kaskazini mateka hadi Misri, na mfalme huyo mateka

baadaye akafa baada ya kuanguka kutoka juu ya farasi.

Mkataba Uliovunjwa

Uvamizi ulitokana na mkataba uliovunjika. Baada ya kipindi cha miaka saba kuanza, mfalme wa Kaskazini alimwacha mke wake wa kwanza ili aoe binti wa kifalme wa Kusini na kuhakikisha mkataba huo. Baadaye, alimtelekeza mke wa Kusini na kumrejesha malkia wake wa awali. Jambo hilo lilimsukuma malkia wa kwanza kuwaua malkia wa Kusini pamoja na msafara wake, na hivyo kuikasirisha familia ya malkia wa Kusini nchini Misri.

Kwa ufahamu wa kinabii, miaka saba inaweza kuonekana kama vipindi viwili vya miaka mitatu na nusu, kama inavyoonyeshwa na miaka mitatu na nusu kabla na baada ya msalaba ambayo kwa pamoja iliwakilisha juma ambalo Kristo alithibitisha agano. Hiyo miaka mitatu na nusu pia inatambulika katika laana ya mara saba iliyotekelezwa juu ya ufalme wa Israel wa kaskazini kutoka 723 KK hadi 1798. Hiyo mara saba imegawanywa katika vipindi viwili vya elfu mia mbili na sitini, ikiwa na 538 kama sehemu ya kati. Mifano hii ya kugawa saba katika vipindi viwili vya miaka mitatu na nusu si ya nasibu; ni ya makusudi.

Katika mgawanyiko wa juma ambalo Kristo alithibitisha agano, msalaba ndio kitovu, na kwa kufanya hivyo humtambua Kristo akiutangaza ujumbe yeye mwenyewe kwa miaka mitatu na nusu, kisha wanafunzi wake wakiutangaza ujumbe huo kwa kipindi hicho hicho. Katika mara saba dhidi ya ufalme wa kaskazini, mwaka 538 hugawa historia katika vipindi viwili: kwanza, kipindi ambacho upagani ulikanyaga chini patakatifu na jeshi, kisha kufuatiwa na upapa ukikanyaga chini patakatifu na jeshi kwa kipindi hicho hicho. Katika ishara za kinabii, “saba” huwakilishwa na tatu na nusu, ambayo nayo huwakilishwa na miezi arobaini na miwili, siku tatu na nusu au miaka mitatu na nusu, elfu moja mia mbili na sitini, elfu mbili mia tano na ishirini, na muda, nyakati na nusu ya muda. Katika muktadha, hesabu hizi zote zinaweza kutumiwa kwa kubadilishana.

Mkataba uliokubaliwa kati ya Ufalme wa Ptolemaia, uliotawaliwa na wazawa wa Ptolemy I (jenerali wa Aleksanda Mkuu) waliodhibiti Misri, na Dola la Seleukia, lililotawaliwa na wazawa wa Seleucus I (jenerali mwingine wa Aleksanda) waliodhibiti sehemu kubwa ya Mashariki ya Kati, ikiwemo Syria, ulimaliza Vita vya Pili vya Kisiria mnamo 253 KK. Vita hivyo vilianza miaka saba kabla, mnamo 260 KK. Miaka saba baada ya mkataba kuridhiwa, ulivunjwa mnamo 246 KK. Miaka kumi na nne, iliyogawanywa katika vipindi viwili vya miaka saba. Nusu ya kwanza ni vita na nusu ya pili ni amani. Miaka hiyo kumi na nne inaanza na Vita vya Pili vya Kisiria na inaisha na Vita vya Tatu vya Kisiria. Aina hii ya uwiano katika historia inakuwa dhahiri zaidi unapogundua kwamba historia hiyo imewasilishwa katika mistari ya tano hadi tisa ya sura ya kumi na moja. Mkataba huo na kuvunjwa kwake ndicho kiini cha mistari hiyo na historia iliyotimiza mistari hiyo.

Hii inaendana na utawala wa kipapa kuanzia mwaka 538 hadi 1798. Karibu mwisho wa enzi hiyo, Napoleon Bonaparte aliingia mkataba na Vatikani. Akitaja Vatikani kuvunja Mkataba wa Tolentino wa 1797, Napoleon alimtuma Jenerali Berthier mwaka 1798 kwenda kumteka Papa. Papa alifariki nchini Ufaransa mwaka 1799. Kipindi hiki cha miaka 1,260 kinaelezwa kwa kina katika aya 31-39.

Historia ya mistari 5–9 inashabihiana na ile ya mistari 31–39, ikitoa mashahidi wawili ndani ya Danieli 11. Mistari yote miwili zinashiriki alama za njia za kinabii zinazofanana kabisa, zikifunua mienendo kati ya wafalme wa kusini na wa kaskazini. Kila kipindi kinaashiriwa na miaka mitatu na nusu, kikihitimishwa na mfalme wa kusini kushinda, kumkamata mfalme wa kaskazini, na kumchukua hadi nchi ya kusini, ambako wafalme wote wawili wa kaskazini hufa. Katika visa vyote viwili, kama andiko linavyosema, mfalme wa kusini hurudi na nyara:

Na pia ataichukua miungu yao mateka na kuileta Misri, pamoja na wakuu wao na vyombo vyao vya thamani vya fedha na vya dhahabu; naye atadumu miaka mingi zaidi kuliko mfalme wa kaskazini. Danieli 11:8.

Kwa Ptolemy, hii ilikuwa hazina iliyokuwa imeporwa hapo awali na mfalme wa kaskazini; kwa Napoleon, ilikuwa utajiri wa Vatikani ulioporwa na kuchukuliwa hadi Ufaransa. Vyanzo hivi viwili vya ushuhuda vinaonyesha kwamba kifo cha mfalme wa kaskazini kinaashiriwa na kuanguka kutoka juu ya farasi. Katika Ufunuo 17, mwanamke ampandaye mnyama anawakilisha Kanisa Katoliki:

Basi akanichukua katika Roho akanipeleka nyikani; nikamwona mwanamke ameketi juu ya mnyama mwekundu, amejaa majina ya makufuru, mwenye vichwa saba na pembe kumi. Ufunuo 17:3.

Mnyama anayempanda ni Umoja wa Mataifa. Ufunuo 17 unaelezea kurejeshwa kwake madarakani baada ya jeraha la mauti la mwaka 1798. Kama ufalme wa nane, anarejea kutawala, ikiashiriwa kwa kumpanda yule mnyama:

Na yule mwanamke uliyemwona ni mji ule mkubwa, unaotawala juu ya wafalme wa dunia. Ufunuo 17:18.

Jeraha la mauti la mwaka 1798 liliashiriwa katika mistari ya 5-9 wakati mfalme wa kaskazini alianguka kutoka juu ya farasi na akafa. Mistari hii miwili katika Danieli 11 inaenda sambamba na mistari ya 41-45. Sheria ya Jumapili nchini USA, iliyoainishwa katika mistari wa 41, inaanza safari ya mwisho ya upapa juu ya mnyama - kipindi kinachoakisiwa katika mistari hii miwili. Ellen White anapotaja kwamba "sehemu kubwa ya historia" iliyotimizwa katika Danieli 11 "itarudiwa," mistari ya 5-9 na 31-39 inawiana na mistari ya 41-45.

Aya ya arobaini pekee

Kuanzia aya ya 31 hadi 45, ni aya ya 40 pekee iliyo nje ya kipindi cha kinabii cha siku tatu na nusu. Inawakilisha historia ya kipekee ndani ya theluthi ya mwisho ya aya 45 za Danieli. Katika aya ya 16, historia ya Roma ya Kifalme ya kipagani hufunuliwa kupitia watawala wanne-Pompey, Julius Kaisari, Augustus Kaisari, na Tiberius Kaisari. Ushindi wa Augustus katika Vita vya Actium mnamo 31 KK ulianzisha utawala wa miaka 360 wa Roma ya Kifalme, ukitimiza "muda" katika aya ya 24:

Ataingia kwa amani hata katika sehemu za unono zaidi za mkoa; naye atafanya yale ambayo baba zake hawakuyafanya, wala babu zake; atazigawanyia miongoni mwao nyara, ngawira, na

mali; naam, atapanga mashauri yake dhidi ya ngome imara, hata kwa muda. Danieli 11:24.

Baada ya Actium, Roma iliifanya Misri kuwa mkoa mnamo mwaka 30 KK. Miaka mia tatu na sitini baadaye, mnamo mwaka 330, Konstantino alihamisha mji mkuu wa dola kutoka Roma hadi Konstantinopoli. "Wakati" huu unalingana kinabii na miaka 1,260 ya utawala wa kipapa na miaka 7 ya aya 5-9.

Kuanzia aya ya 16, Dola la Kirumi la kipagani linatawala hadi aya ya 30, likijumuisha muungano wa Wamakabayo na Roma na nasaba ya Kristo. Hata hivyo, aya 16-30 zinaendana na aya 31-39 na 41-45. Hivyo, katika aya 30 za mwisho za Danieli 11, mfululizo thabiti wa kinabii unaibuka, isipokuwa aya ya 40, ambako "wakati wa mwisho" unabainishwa mwaka 1798 na 1989.

Pamoja na tofauti ndogo katika aya ya 2 na 3—ambapo wa mwisho kati ya marais wanane anapohamia kwenye udhibiti wa wafalme kumi wa Umoja wa Mataifa—aya mbili za kwanza zinaambatana na aya ya 40, zikionyesha sheria ya Jumapili na mpito kutoka ufalme wa sita hadi wa saba na wa nane. Aya ya 3 na 4 zinaambatana na aya ya 45 na Danieli 12:1, zikionyesha kuinuka na kuanguka kwa ufalme wa Kigiriki, sambamba na kuanzishwa na kuanguka kwa upapa katika aya ya 41 hadi Danieli 12:1. Mwanamke na mnyama anayempanda wote wawili huishia bila msaada, wakiunda mipaka ya mwanzo na mwisho wa Danieli 11 nje ya historia ya aya ya 40. Aleksanda Mkuu anawakilisha Umoja wa Mataifa, akizini na kahaba wa Tiro (mfalme wa kaskazini kuanzia aya ya 41 na kuendelea), ambaye pia ni mnyama na joka.

Aya ya Tisa na ya Kumi

Aya 5-9 zinahitimia katika wakati wa mwisho mwaka 1798, wakati aya 10 inaashiria mwaka 1989. Hivyo, kipindi kati ya aya 9 na 10 - kuanzia 1798 hadi 1989 - kinawakilisha sehemu iliyofunuliwa ya aya 40, na kuanzisha historia yake iliyofichika. Ili kufafanua: karibu kila aya katika Danieli 11 inakisi utawala wa upapa kuanzia 538 hadi 1798. Aya 40 inahusu kipindi cha 1798 hadi sheria ya Jumapili nchini Marekani. Aya 6-9 zinawakilisha kwa mfano enzi ya upapa, ilhali aya 10 inaashiria anguko la USSR mwaka 1989. Kwa hiyo, aya 11-15 zinachukua kipindi cha 1989 hadi sheria ya Jumapili, kama inavyowakilishwa katika aya 16, 31, na 41.

Aya ya 40 imegawanywa katika sehemu mbili. Ya kwanza, kutoka 1798 hadi 1989, inaanza na pia kuhitimishwa na “wakati wa mwisho.” Nusu ya pili inaanza mwaka 1989, pale ambapo nusu ya kwanza inamalizika. Aya za 1 na 2 zinaonyesha mfululizo wa marais unaoanzia mwaka 1989, unaolingana na sehemu ya pili ya aya ya 40. Aya ya 11 inaashiria mwanzo wa vita vya Ukraine mwaka 2014, ilhali aya ya 12 inaangazia matokeo ambayo mfalme wa kusini aliyeshinda anajiletea mwenyewe. Aya ya 13 inakaribia kutimia, lakini hapa tunabaini kwamba aya ya 11 iko ndani ya sehemu ya pili ya aya ya 40—baada ya 1989, lakini kabla ya sheria ya Jumapili (aya ya 41).

Mistari ya 13-15 inaashiria Vita vya Panium mwaka 200 K.K., mwaka ambao Roma ya kipagani ilianza kuathiri mambo ya wanadamu, na hilo linahusishwa na vita hivyo. Tukio hilo lilitokea muda mrefu kabla ya kuingia kwa Pompey mjini Yerusalemu katika mstari wa 16, na linatoa ushahidi wa kihistoria unaotambua mstari wa 41 kuwa sheria ya Jumapili nchini Marekani.

Kila mstari wa kinabii na utimizaji wake wa kihistoria katika Danieli 11 upo ama ndani ya historia ya aya ya 40 (1798 hadi sheria ya Jumapili) au kuanzia aya ya 41 hadi Danieli 12:1. Kati ya aya 45, aya 1, 2, 7-15, na 40—jumla yake kumi na mbili—zinahusu mlolongo wa wakati wa aya ya 40 zinapowekwa mstari juu ya mstari. Aya ya 40 inagawanyika katika sehemu mbili mnamo 1989. Aya 1, 2, na 10-15 zinaambatana na nusu yake ya pili. Aya 1 na 2 zinafuatilia mfululizo wa marais katika historia ya mnyama wa nchi, ilhali aya 10-15 zinaonyesha vita vitatu vya uwakilishi vilivyoandaliwa na mfalme wa kaskazini (nguvu ya kipapa) kuanzia 1989 hadi sheria ya Jumapili. Vita hivyo vitatu vya uwakilishi vinaanza na Marekani, inayotambuliwa katika aya ya 40 kuwa "magari ya vita, merikebu na wapanda farasi."

Tutaendelea katika makala ijayo.